

Aluesuunnittelu / Eija Hasu

Vihdin kunta
kunnanvirasto@vihti.fi

Vihti Dnro 178/10.02.02/2026

Lausunto kaava 0070, Vihdin strategisen yleiskaavan päivitys 2026 / Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Vihdin kunta on pyytänyt lausuntoa kaavan 0070, Vihdin strategisen yleiskaavan päivitys 2026, osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 18.6 klo 14 mennessä.

Voimassa olevaa Vihdin ensimmäistä oikeusvaikutteista strategista yleiskaavaa on tarkoitus päivittää vaiheittain ja teemoittain valtuustokausittain. Nyt ensimmäisellä päivityskierroksella päätavoitteiksi on valittu eniten ajantasaistamista vaativat teemat: asuminen, työpaikka-alueet ja yhdyskuntahuolto. Päivittämistarpeita tarkastellaan suhteessa maankäytön ja lainsäädännön kehittymisnäkömiin. Lisäksi päivityksen yhteydessä tarkastellaan strategisen yleiskaavan suhdetta voimassa tai vireillä oleviin osayleiskaavoihin ja merkittäviin asemakaavahankkeisiin. Kaavakarttojen esitystavalle määritellään tarkoituksenmukainen tarkkuustaso.

Päivityskierroksen teemat ovat:

- Yhdyskuntarakenteen ohjaus (ns. pääkartta)
 - Asuminen
 - Elinkeinot
- Kestävä liikenne ja yhdyskuntahuolto:
 - Energia ja kiertotalous
 - Liikenne
- Muut päivitystarpeet – osoittaminen ja esitystavat strategisen yleiskaavan kaavakartoilla
 - Voimassa/vireillä olevien osayleiskaavojen merkinnät/esitystapa
 - Etelä-Nummelan osayleiskaavan (lainvoima 8.3.2023) päivitystarpeet (Huhmarin KM-alueen mitoitus, Asemanseutu lähiympäristöineen, joukkoliikenne-terminaalien/matkakeskusten sijainnit)
 - Kriittisen infran esitystavan muutokset

Perustiedot kaavasta

Kaava-alue käsittää koko Vihdin kunnan alueen, joka on kokonaispinta-alaltaan 567 km². Vihdissä on neljä asemakaavoitettua taajamaa: Nummela (Vihdin hallinnollinen keskus), Ojakkala, Otalampi ja Vihdin kirkonkylä. Asukkaita Vihdissä on noin 28 800 (Tilastokeskus 2024) ja työpaikkoja 7 700 (Tilastokeskus 2023).

Kaavatilanne

Vihdin strateginen yleiskaava 2050

Strateginen yleiskaava on saanut lainvoiman 19.10.2021. Strateginen yleiskaava sisältää kolme oikeusvaikutteista yleiskaavakarttaa: pääkartan (yhdyskuntarakenteen ohjaus) ja kaksi oikeusvaikutteista teemakarttaa (luonto- ja kulttuuriarvot sekä virkistys; kestävä liikenne ja yhdyskuntahuolto).

Maakuntakaava

Suunnittelualueella on voimassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaava, joka sisältyy Uusimaa-kaava 2050 -kokonaisuuteen. Kokonaisuus on saanut lainvoiman 13.3.2023. Innovatiivinen vihreän siirtymän vaihemaakuntakaava (VISIO) on vireillä; kaavaluonnos on ollut nähtävillä keväällä 2026.

Lausunto

Uudenmaan liitto pitää hyvänä, että Vihdin strategista yleiskaavaa päivitetään ja että kaavatyössä huomioidaan toimintaympäristön muutoksia ja ajankohtaisia teemoja. Näistä osaa käsitellään myös VISIO-vaihemaakuntakaavatyössä. Liitto haluaa tuoda esiin seuraavat seikat osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan liittyen:

Yhdyskuntarakenne ja asumisen teema

Asumisen teemassa kaavatyön yhdeksi tavoitteeksi mainitaan taajama-, kylä- ja haja-asutusalueiden tarkastelu yhdessä väestönkasvutavoitteiden päivittämisen kanssa. Liitto pitää tavoitetta hyvänä, sillä näin strateginen yleiskaava voidaan linjata vastaamaan aiempaa paremmin Uusimaa-kaavan tavoitteita.

Liitto kannustaa hyödyntämään ”Uudenmaan kasvun mahdollisuudet – Uudenmaan väestö- ja työpaikkaprojekti vuoteen 2060” -julkaisua sekä kuntakohtaista väestömuutoksen skenaariotarkastelua, jotka molemmat ovat saatavissa sivustolta [Väestö- ja työpaikkaprojektiot - Uudenmaan liitto](#).

Toisena tavoitteena teemassa mainitaan Tervalammen, Haimoon, Jokikunta-Vanjärven, Olkkalan ja Vihtijärven kyläalueiden osayleiskaavoituksen veloitteen poistaminen kaavamääräyksistä. Tältäkin osin liitto näkee tavoitteen kannatettavaksi, sillä etenkin strategisessa yleiskaavassa määritelly ”kasvukylä” ei tavoitteena vastaa kestävän yhdyskuntarakenteen kehityssuuntia. Liitto pitää hyvänä, että

Vihdin kunta on tunnistanut kyläalueiden haasteet, joihin myös strategisen yleiskaavan päivitystyöllä voidaan osaltaan vastata.

Voimassa olevassa, aiempaa strategisemmassa Uusimaa-kaavassa ei kyläalueita ole osoitettu kaavakartalla. Maakuntakaavan ns. valkoisilla alueilla ovat voimassa yleismääräykset, joista asumisen teeman kannalta keskeisin on määräys: ”Maakuntakaavassa osoitettujen keskusten, palvelukeskittymien ja taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeiden ulkopuolella tapahtuvan asuin- ja työpaikkarakentamisen tulee ensisijaisesti sijoittua olemassa olevan yhdyskuntarakenteen yhteyteen. Rakentamisen ohjauksessa tulee huomioida olemassa olevan infrastruktuurin mahdollisimman tehokas hyödyntäminen, palveluiden saavutettavuus ja kestävän liikkumisen edellytykset.”

Liitto näkee kannatettavana, että hajarakentaminen ja olevan rakennuskannan vaaliminen tähtää elinvoimaisiin kyläkeskuksiin, yllä oleva määräys huomioiden. On myös hyvä huomioida maakuntakaavan keskeisin tavoite, joka ilmenee yleismääräyksissä: ”Alueidenkäytön suunnittelussa on edistettävä ilmastonmuutoksen hillinnän ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen kannalta kestäviä ratkaisuja” ja ”Alue- ja yhdyskuntarakennetta tulee kehittää olemassa olevaan rakenteeseen tukeutuen.”

Liikenne

Liikenne on päivitystyön yksi teema. Tavoitteiksi OAS-asiakirjassa on lueteltu: valtatie- ja ratahankkeiden huomioiminen; Etelä-Nummelan liikennejärjestelmäsuunnitelman huomioiminen; kestävän liikkumisen kehittämishankkeiden huomioiminen ja liityntäpysäköintialueiden tarkastelu (olemassa olevat ja kehitettävät). Lisäksi liikenne on osa Etelä-Nummelan osayleiskaavan päivitystarpeen arviointitarvetta.

Liitto näkee tavoitteet ajankohtaisiksi ja kannatettavaksi. Liitto tässä yhteydessä muistuttaa, että valtakunnallisesti merkittävälle väylälle tai niiden välittömään läheisyyteen ei saa tehdä sellaisia toimenpiteitä, jotka heikentävät pitkämatkaisen liikenteen, joukkoliikenteen tai kuljetusten palvelutasoa.

Liitto pitää myös tärkeänä, että strategisessa yleiskaavassa osoitetaan saavutettavat ja maakunnallisesti merkittävät liityntäpysäköintialueet. Lisäksi liitto kannustaa huomioimaan kestävän liikkumisen kehittämishankkeiden osana kaavassa myös raskaan liikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien jakelu- ja taukopaikat.

Uudenmaan liitto toistaa Vihdin Nummelan osayleiskaavan valmisteluaineiston lausunnosta Nummelan pienlentokentän toiminnan huomioimisen osana liikennejärjestelmää Suomen muuttuneen turvallisuustilanteen ja huoltovarmuuden myötä.

Elinkeinot ja kauppa

Strategisen yleiskaavan päivitystyön kolmanneksi teemaksi on määritelty tuotanto- ja varastotoiminnan sekä kaupallisten ja työpaikka-alueiden tarkastelu, sisältäen tavoitteiden ja mitoituksen päivittämisen.

On hyvä lähtökohta kaavatyölle, että jo tässä vaiheessa on laadittu kaupallinen selvitys.

Selvityksen Ve1 (Huhmari ei toteudu kaupan alueena, vaan esimerkiksi logistiikka-, tukkukauppa-, varasto- ja toimitila-alueena ei ole ristiriidassa maakuntakaavan kanssa. Alueelle on sekä Uusimaa-kaavassa että VISIO-kaavan luonnoksessa osoitettu teollisen tuotannon ja siihen liittyvien toimintojen merkintä.

Selvityksen Ve2, jossa Huhmarin alue toteutuu Etelä-Nummelan osayleiskaavan mukaisena, vastaa parhaiten lainvoimasta maakuntakaavaa. Huomautuksena kaupallisen selvityksen s. 33 kohtaan: maakuntakaavan yleisen suunnittelumääräyksen mukaan seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan suuryksikön koon alaraja alueella on 4000 k-m², mikä periaatteellisesti mahdollistaisi esimerkiksi 3000 k-m² päivittäistavaramyymälän, ellei selvitysten perusteella muuta osoiteta.

Ve 3a ja 3b esittää Huhmaria kehitettävän kauppakeskusalueena. Vaihtoehtojen mitoitus 90 000 tai 120 000 k-m² ylittävät maakuntakaavassa alueelle osoitetun kaupan alueen enimmäismitoituksen (50 000 k-m²), eivätkä näin ollen ole maakuntakaavan mukaisia. Enimmäismitoitukseen mukaan lasketaan olemassa oleva ja uusi liiketila, lisäksi myös merkitykseltään paikallinen liiketila. Myös voimassa olevien asemakaavojen mahdollistama liiketila otetaan huomioon. Valmisteilla olevassa VISIO-kaavassa ei käsitellä kaupan alueita.

Liitto kiinnittää huomiota myös selvityksen toteamaan, että vaihtoehtoissa 3a ja 3b saattaa muodostua kilpailuasetelma mm. Nummelan ja Lohjan keskustojen kaupallisten palvelujen kanssa. Alueidenkäyttölain (AKL) mukaan yleiskaavassa on katsottava, että suunnitellulla maankäytöllä ei ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia keskusta-alueiden kaupallisiin palveluihin. Tämä säännös on kaupan osalta myös uudessa AKL-ehdotuksessa mukana.

Teollisen toiminnan, logistiikan ja muiden työpaikka-alueiden osalta liitto muistuttaa VISIO-vaihekaavasta vihreän siirtymän keskittymiä koskevasta profilointityöstä. Työ on käynnissä ja tulee tarjoamaan tietoa myös Vihdin strategisen yleiskaavatyön käyttöön.

Energia ja yhdyskuntatekninen huolto

Kaavatyössä on laadittu energiaselvitys. Selvitys tarjoaa hyvän pohjan energiaa koskevien kaavaratkaisujen laadinnalle.

Energiaselvityksessä on annettu ehdotuksia kaavamääräyksiksi ja ne ovat pääosin kannatettavia. Energian varastointiin liittyen Uudenmaan liitto toteaa, että on oleellisen tärkeää ohjata energiavarastojen sijaintia oikein suhteessa energian siirtoverkkoon. Akkuteknologiaan perustuva energiavarasto tulee sijoittaa ensisijaisesti energiantuotannon yhteyteen ja vasta toissijaisesti energiankulutuksen yhteyteen. Kaikkein huonoin ja epätoivottavin sijoituspaikka akustolle energian siirtoverkon näkökulmasta

on tuotannon ja kulutuksen välillä. Tällöin akusto varaa huomattavan määrän siirtoverkon kapasiteettia niin ladattaessa kuin purettaessa sitä.

Lopuksi

Uudenmaan liitto pitää tärkeänä, että päivitystyössä laaditaan ilmastovaikutusten arviointi. Vaikka päivitystyössä keskitytään tiettyihin teemoihin, on vaikutusten arviointi kuitenkin tehtävä koko vaikutusalueelta, myös päivitykseen kuulumattomien teemojen osalta. Näitä teemoja ovat esimerkiksi viheryhteydet (ekologiset verkostot) ja kulttuuriympäristöt.

Liitto tekee mielellään yhteistyötä, edellä mainittujen teemojen sekä muiden päivitystarpeiden osalta. Kaava-aineiston selkeys ja esitystavat ovat kysymyksiä, jotka ovat myös liiton VISIO-kaavatyössä ajankohtaisia.

Liitto toivoo myös päivitystyössä kuntien välistä, aktiivista yhteistyötä seudullisten tavoitteiden tunnistamiseksi ja edistämiseksi.

Mari Siivola
aluesuunnittelujohtaja

Jakelu

Vihdin kunta
Uudenmaan liitto / Kirjaamo

Tiedoksi

LVV / Kirjaamo

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This document contains 5 pages before this page
Dokumentet inneholder 5 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 5 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 5 sider før denne side

Detta dokument innehåller 5 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende